

POWIATOWY URZĄD PRACY

W JASŁE

38-200 Jasło, Rynek 18

tel./fax: 0~13 446-50-83, e-mail: sekretariat@pup-jaslo.pl,

www: jaslo.praca.gov.pl

**RAPORT Z MONITORINGU
ZAWODÓW DEFICYTOWYCH
I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE JASIELSKIM
w 2019 roku**

Jasło, lipiec 2020 r.

Spis treści

WSTĘP	3
1. Analiza ogólnej sytuacji na rynku pracy	6
1.1. Wprowadzenie	6
1.2. Analiza bezrobotnych oraz ofert pracy według wielkich grup zawodów	7
1.3. Analiza bezrobotnych oraz ofert pracy według elementarnych grup zawodów	9
1.4. Analiza bezrobotnych ze względu na wskaźnik długotrwałego bezrobocia i wskaźnik płynności bezrobotnych.....	12
2. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych	17
3. Analiza umiejętności i uprawnień	21
4. Analiza rynku edukacyjnego	25
4.1. Analiza absolwentów szkół ponadgimnazjalnych	25
Podsumowanie	36
Spis tabel i wykresów	38

WSTĘP

Prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych rozpoczęto w 2005 roku. Realizacja tego zadania przez wojewódzkie i powiatowe urzędy pracy wynika z zapisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2019 r., poz. 1482 z późniejszymi zmianami). Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych umożliwia pozyskanie istotnych informacji dotyczących struktury bezrobocia, czy potrzeb kadrowych pracodawców. Ponadto, monitoring powinien służyć koordynacji szkoleń bezrobotnych oraz stanowić podstawę do kształtowania oferty edukacyjnej.

Od 2015 roku monitoring prowadzony jest w oparciu o nową metodologię, zgodnie z którą analizą objęto elementarne grupy zawodów (kod 4-cyfrowy). Nowa metodologia monitoringu zakłada m.in.:

- poszerzenie danych o wolnych miejscach pracy o oferty internetowe w oparciu o przeprowadzane dwa razy w roku (kwiecień, październik) przez wojewódzkie urzędy pracy badanie ofert pracy w Internecie.

Prowadzenie monitoringu według nowych zasad pozwoli w szczególności na:

- określenie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo – kwalifikacyjnej na lokalnym, regionalnym i krajowym rynku pracy,
- stworzenie bazy informacyjnej dla opracowania przyszłych struktur zawodowo – kwalifikacyjnych w układzie lokalnym, regionalnym i krajowym,
- określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych, zapewniając większą efektywność organizowanych szkoleń,
- bieżącą korektę poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego (dotyczy władz oświatowych oraz dyrekcji szkół),
- usprawnienie poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych,
- usprawnienie pośrednictwa pracy poprzez uzyskanie informacji o planowanych ofertach pracy na rok przyszły oraz przewidywanej liczbie absolwentów według zawodów,
- ułatwienie realizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia.

Ponadto informacje o bezrobociu i ofertach pracy według zawodów posłużą w szczególności jako źródło informacji do:

- dostosowania poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy,
- prowadzenia racjonalnej i zgodnej z realiami rynku pracy gospodarki środkami Funduszu Pracy, pozostającymi w dyspozycji powiatowych urzędów pracy, w zakresie asygnowania środków na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, szczególnie w zakresie programów specjalnych i aktywizacji absolwentów,
- opracowywania przez samorzady lokalne strategii działania oraz oceny i weryfikacji ich założeń w części dotyczącej łagodzenia skutków bezrobocia oraz promocji zatrudnienia,
- planowania działań przez instytucje i organizacje współpracujące na lokalnym rynku pracy w zakresie przeciwdziałania bezrobociu,
- podnoszenia jakości poradnictwa zawodowego, poprzez bieżące wskazywanie doradcom zawodowym profesji poszukiwanych przez lokalnych pracodawców oraz takich, na które maleje zapotrzebowanie,
- stworzenia praktycznego systemu wymiany informacji o wzajemnych powiązaniach, zachodzących pomiędzy potrzebami rynku pracy i systemem edukacyjnym, tak dla instytucji rynku pracy, jak instytucji edukacyjnych,
- usprawnienia pośrednictwa pracy, poprzez dostarczanie informacji zawodoznawczych charakteryzujących stan i ewolucję rynków zatrudnienia w środowiskach lokalnych,
- podniesienia świadomości przedstawicieli instytucji zajmujących się rynkiem pracy i rynkiem edukacyjnym o konieczności prowadzenia zintegrowanych działań na rzecz dostosowania systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy.

Zakłada się, że głównymi użytkownikami informacji zawartych w opracowaniu będą:

- Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego,
- Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie i powiatowe urzędy pracy z terenu województwa podkarpackiego,
- lokalne władze oświatowe i dyrekcje szkół ponadgimnazjalnych oraz placówki naukowo – badawcze,
- zainteresowane lokalne organy rządowe i samorządowe,
- instytucje i organizacje społeczno – polityczne z terenu województwa podkarpackiego zainteresowane współdziałaniem na rynku pracy,
- instytucje szkoleniowe.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych, w głównej mierze, opiera się na danych gromadzonych w systemie Syriusz – o liczbie zarejestrowanych bezrobotnych,

zgłoszonych wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej oraz na danych odnośnie ofert pracy podmiotów publicznych oraz tych publikowanych w Internecie. Analizę wzbogacono poprzez wykorzystanie danych Systemu Informacji Oświatowej MEN, badań Głównego Urzędu Statystycznego.

Zakres tematyczny monitoringu dotyczy zarówno zawodów i specjalności określonych w Klasyfikacji Zawodów i Specjalności dla potrzeb rynku pracy, jak i umiejętności i uprawnień posiadanych przez bezrobotnych oraz tych najbardziej pożądanym przez pracodawców.

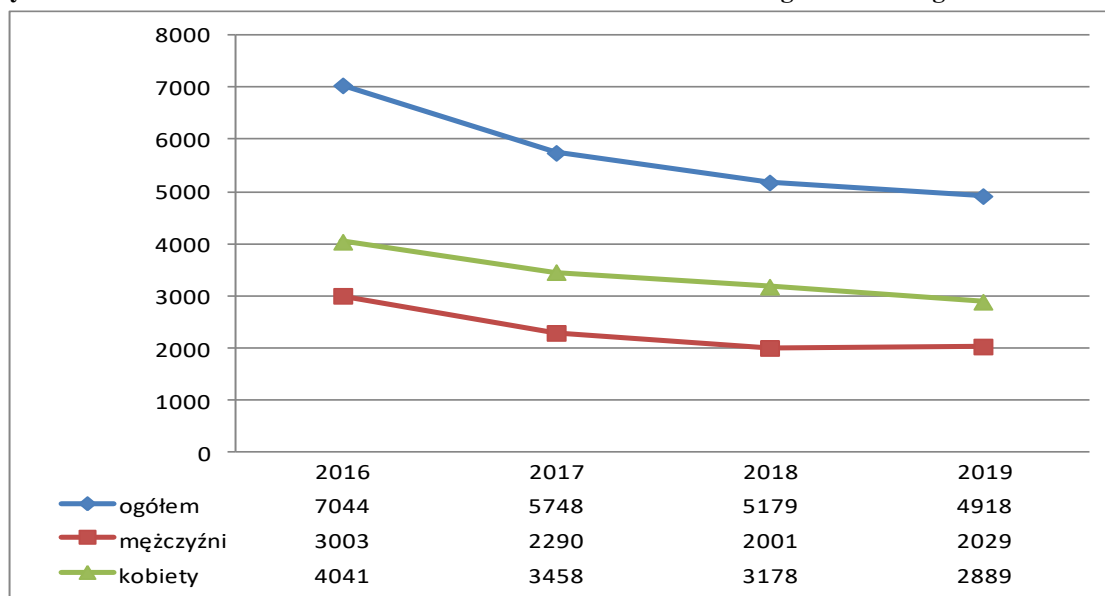
W celu ułatwienia prac związanych z prowadzeniem monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych zakłada się także z informatyzowanie całego procesu, z zastosowaniem systemu informatycznego dostosowanego do nowej metodologii.

1. Analiza ogólnej sytuacji na rynku pracy

1.1. Wprowadzenie

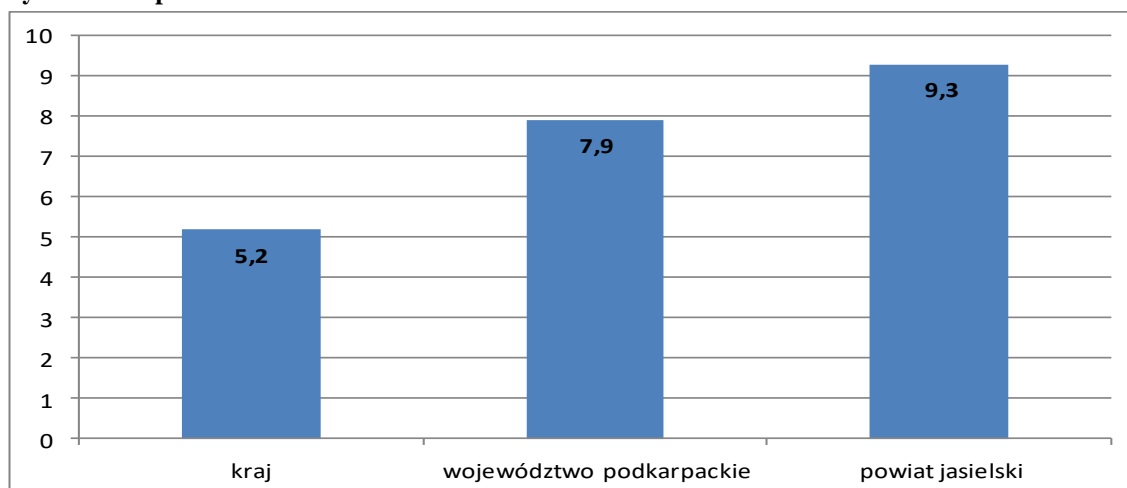
Według danych na dzień 31 grudnia 2019 roku liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jaśle wynosiła 4 918 osób.

Wykres 1. Poziom bezrobocie w latach 2016 – 2019 – stan na dzień 31 grudnia danego roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS z 2019 r.

Wykres 2. Stopa bezrobocia na dzień 31.12.2019 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS z 2019 r.

Koniec roku 2019 przyniósł poprawę sytuacji na lokalnym rynku pracy biorąc pod uwagę liczbę osób zarejestrowanych na dzień 31 grudnia. Analizując dane liczbowe z lat poprzednich możemy zauważyć spadek rejestrowanego bezrobocia. Pomimo osłabienia kondycji finansowej niektórych państw europejskich, braku inwestycji regionalnych i lokalnych, w dalszym ciągu bezrobocie rejestrowane wykazuje tendencję spadkową. Jednym

z istotnych aspektów wpływających na malejące bezrobocie jest niezmiennie zainteresowanie osób bezrobotnych podejmowaniem pracy za granicą.

1.2. Analiza bezrobotnych oraz ofert pracy według wielkich grup zawodów

Poniższa część raportu stanowi analizę rejestrowanego bezrobocia w powiecie jasielskim, ze szczególnym uwzględnieniem jego struktury zawodowej, zawodów generujących długotrwałe bezrobocie, napływu bezrobotnych reprezentujących poszczególne zawody. Analizując strukturę bezrobocia według kwalifikacji zawodowych w układzie wielkich grup (zgodnych z Klasyfikacją Zawodów i Specjalności) możemy stwierdzić, iż w większości bezrobotni zarejestrowani w powiecie jasielskim posiadają niskie kwalifikacje. Według stanu na koniec 2019 roku wśród zarejestrowanych 4 225 osób posiadających zawód, możemy wyróżnić:

- **2 359** osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym (grupa od 5 do 8),
- **891** osób z wykształceniem średnim (grupa 3 i 4),
- **326** osób z wykształceniem elementarnym (grupa 9),
- **678** osób o wysokich kwalifikacjach (grupa 1 i 2).

Powyższe zestawienie wskazuje, że w porównaniu do roku 2018 zmniejszyła się liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych posiadających zawód. Spadek bezrobocia rejestrowanego zanotowano wśród bezrobotnych posiadających wykształcenie zasadnicze zawodowe, średnie oraz u osób o wysokich kwalifikacjach. Natomiast wzrosła liczba zarejestrowanych bezrobotnych posiadających wykształcenie elementarne.

Tabela 1. Struktura zawodowa bezrobotnych wg wielkich grup zawodowych – stan na koniec roku 2018 i 2019

Kod grupy	Grupy zawodów	Liczba bezrobotnych na dzień 31.12.2018 r.	Liczba bezrobotnych na dzień 31.12.2019 r.
0	Siły zbrojne	0	1
1	Kierownicy	12	9
2	Specjaliści	697	639
3	Technicy i inny średni personel	794	746
4	Pracownicy biurowi	164	145
5	Pracownicy usług i sprzedawcy	1 073	1 017
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	97	81

7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	1 073	1 018
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	253	243
9	Pracownicy wykonujący prace proste	295	326
	Ogółem	4 458	4 225

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych tabelarycznych MRPiPS.

Zgodnie z nową metodologią opracowywania monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych oprócz analizy struktury zawodowej bezrobotnych, badaniu poddane zostały także oferty pracy, które rozpatrujemy według wielkich grup zawodowych. Poniżej w tabeli zaprezentowane zostały oferty pracy w powiecie jasielskim, które znalazły się w Centralnej Bazie Ofert Pracy (CBOP) gdzie oferty zamieszczane są przez PUP, Ochotnicze Hufce Pracy, oferty EURES oraz oferty na portalach internetowych, które nie były ogłaszane w CBOP.

Tabela 2. Napływ ofert pracy w powiecie jasielskim w 2019 roku według wielkich grup zawodów

Kod grupy	Grupy zawodów	CBOP (PUP+OHP+EURES)	Internet
1	Kierownicy	5	108
2	Specjaliści	171	197
3	Technicy i inny średni personel	187	211
4	Pracownicy biurowi	190	62
5	Pracownicy usług i sprzedawcy	434	61
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	7	0
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	240	69
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	213	88
9	Pracownicy wykonujący prace proste	283	0
0	Siły zbrojne	0	0
	Ogółem	1 730	796

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych tabelarycznych MRPiPS.

Powyższe zestawienie wyraźnie pokazuje, że Urząd dysponuje głównie ofertami pracy dla osób z niskimi kwalifikacjami posiadającymi wykształcenie zasadnicze zawodowe (grupy od 5 do 8), które stanowią ponad 50% wszystkich ofert, które w 2019 roku trafiły na portal CBOP. Natomiast oferty pracy, które trafiają na portale internetowe bez pośrednictwa urzędu pracy dotyczą głównie stanowisk, na które aby aplikować trzeba posiadać wykształcenie średnie lub wyższe.

1.3. Analiza bezrobotnych oraz ofert pracy według elementarnych grup zawodów

Poddając analizie strukturę bezrobocia według elementarnych grup zawodów można wyróżnić zawody, w których jest najwięcej zarejestrowanych osób bezrobotnych. Pomimo tego, że bezrobocie wykazuje tendencją malejącą, to jednak wśród zawodów: sprzedawca i kucharz, bezrobocie rejestrowane w dalszym ciągu utrzymuje się na wysokim poziomie i jest najwyższe w powiecie jasielskim biorąc pod uwagę 4 – cyfrowe grupy zawodów.

Tabela 3. Struktura zawodowa bezrobotnych wg elementarnych grup zawodów – stan na koniec 2019 roku

Kod	Elementarne grupy zawodów	Liczba bezrobotnych na dzień 31.12.2019 r.
5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	391
5120	Kucharze	224
5141	Fryzjerzy	162
7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	130
3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	126
7222	Ślusarze i pokrewni	125
5153	Gospodarze budynków	101
2422	Specjaliści do spraw administracji i rozwoju	99
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	87
7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	85
7412	Elektromechanicy i elektromonterzy	83
9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	81
9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej sklasyfikowani	73
2631	Ekonomiści	72
3115	Technicy mechanicy	66
3111	Technicy nauk chemicznych, fizycznych i pokrewni	58
4110	Pracownicy obsługi biurowej	58
2421	Specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	53
3220	Dietetycy i żywieniowcy	52
7112	Murarze i pokrewni	49

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych tabelarycznych MRPiPS.

Powyższe zestawienie pokazuje, że najliczniejszymi grupami zawodowymi zarejestrowanymi na koniec badanego okresu sprawozdawczego są grupy osób bezrobotnych posiadających wykształcenie zasadnicze zawodowe (grupy od 5 do 8), które najliczniej są reprezentowane przez bezrobotnych posiadających zawody: sprzedawca, kucharz, fryzjer czy ślusarz. Liczną grupą są także bezrobotni posiadający wykształcenie średnie, do których zaliczymy zawody: średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych, pracowników obsługi biurowej, techników mechaników oraz techników nauk chemicznych, fizycznych

i pokrewnych. Natomiast bezrobotni posiadający wysokie kwalifikacje najliczniej reprezentują takie zawody jak: specjalista do spraw administracji i rozwoju, ekonomista czy specjalista do spraw zarządzania i organizacji.

Elementem niezbędnym w charakterystyce popytu na pracę, jest rodzaj zgłaszanych ofert pracy. Analizując wielkość i strukturę popytu na pracę zgłaszanego przez pracodawców, natrafimy na pewne trudności, ze względu na źródła informacji, a uzyskane wyniki mogą być niejednoznaczne. Raport nie bierze pod uwagę ofert pracy publikowanych w prasie i mass mediach, zgłaszanych do niepublicznych instytucji pośrednictwa pracy. Nie dysponujemy również informacjami na temat pracodawców, którzy wykorzystując prywatne kontakty, poszukują pracowników na wolne stanowiska pracy. Od 2015 roku analizie poddawane są oferty pracy umieszczane na portalu CBOP oraz oferty, które trafiają na strony internetowe, a którymi nie dysponują urzędy pracy czy ochotnicze hufce pracy co jest nowym elementem jaki pojawia się w niniejszym opracowaniu.

Tabela 4. Napływ ofert pracy w powiecie jasielskim w 2019 roku według elementarnych grup zawodów

Kod	Elementarne grupy zawodów	CBOP (PUP+OHP+EURES)	Internet
5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	215	5
5153	Gospodarze budynków	116	0
4110	Pracownicy obsługi biurowej	100	0
4321	Magazynierzy i pokrewni	64	32
8322	Kierowcy samochodów osobowych i dostawczych	61	0
9621	Gońcy, bagażowcy i pokrewni	60	0
9112	Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne	55	0
2422	Specjaliści do spraw administracji i rozwoju	53	0
9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	45	0
9629	Pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	42	0
7223	Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	34	35
9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	30	0
5131	Kelnerzy	30	0
8219	Monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	24	31
8172	Operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki drewna	24	0
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	23	0

7212	Spawacze i pokrewni	21	0
9412	Pomoce kuchenne	20	0
8332	Kierowcy samochodów ciężarowych	19	56
5142	Kosmetyczki i pokrewni	19	1

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych tabelarycznych MRPiPS.

Podobnie, jak w latach poprzednich do najczęściej poszukiwanych zawodów należą zawody wywodzące się z następujących grup elementarnych:

- **sprzedawcy sklepowi** – na popularność tego stanowiska wpływa dość duża ilość sklepów (gł. spożywczych) i placówek handlowych. Pracodawcy zgłaszając ofertę pracy do urzędu oczekiwali od przyszłych potencjalnych pracowników doświadczenia zawodowego, umiejętności obsługi kasy fiskalnej oraz ważnej książeczki badań wydawanej przez SANEPID, a także ukończenie szkolenia w zakresie tzw. minimum sanitarnego. Wykształcenie kierunkowe nie było wymaganiem koniecznym.

- **gospodarze budynków** – ta grupa głównie reprezentowana jest przez zawód robotnik gospodarczy. Należy mieć na uwadze, że popularność tego stanowiska wynika między innymi z możliwości skorzystania przez pracodawców z pomocy publicznej. Uruchomienie prac o charakterze socjalnym (prace społecznie użyteczne) dało możliwość zarobkowania osobom w trudnej sytuacji ekonomicznej a także z problemami adaptacyjnymi na rynku pracy. Osoby, które podejmowały pracę w charakterze pracownika gospodarczego to bardzo często klienci ośrodków pomocy społecznej, podejmujący pracę na rzecz społeczności lokalnej.

Tabela 5. Napływ osób bezrobotnych w powiecie jasielskim w 2019 roku według elementarnych grup zawodów

Kod	Elementarne grupy zawodów	Liczba osób bezrobotnych (napływ w 2019 roku)
5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	388
5120	Kucharze	210
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	203
5141	Fryzjerzy	185
7222	Ślusarze i pokrewni	158
7412	Elektromechanicy i elektromonterzy	149
3115	Technicy mechanicy	146
2422	Specjaliści do spraw administracji i rozwoju	143
9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	129
5153	Gospodarze budynków	123
7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	120
3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	112

2631	Ekonomiści	106
3112	Technicy budownictwa	79
2421	Specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	76
7129	Robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	73
7112	Murarze i pokrewni	70
9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	66
2359	Specjaliści nauczania i wychowania gdzie indziej niesklasyfikowani	65
3111	Technicy nauk chemicznych, fizycznych i pokrewni	62

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych tabelarycznych ze strony ftp.praca.gov.pl.

W 2019 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jaśle rejestrowało się najwięcej bezrobotnych posiadających wykształcenie zasadnicze zawodowe, które w szczególności należały do następujących grup zawodowych: sprzedawcy sklepowi – 388 osób, kucharze – 210 osób, mechanicy pojazdów samochodowych – 203 osoby, fryzjerzy – 185 osób. Wśród osób posiadających wykształcenie średnie zarejestrowali się głównie bezrobotni reprezentujący następujące grupy elementarne: technicy mechanicy – 146 osób, średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych – 112 osób. Wysokie kwalifikacje posiadali bezrobotni z następujących grup zawodowych: specjaliści do spraw administracji i rozwoju – 143 osoby, ekonomiści – 106 osób, specjaliści nauczania i wychowania gdzie indziej niesklasyfikowani – 65 osób.

1.4. Analiza bezrobotnych ze względu na wskaźnik długotrwałego bezrobocia i wskaźnik płynności bezrobotnych

Wskaźnik długotrwałego bezrobocia informuje o tym, jaki odsetek bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów stanowią długotrwale bezrobotni. Im większa wartość wskaźnika tym więcej osób jest długotrwale bezrobotnych w danej grupie zawodów. Przyjmuje wartości od 0% (sytuacja, w której bezrobotni długotrwale nie występują) do 100% (w przypadku, gdy każdy bezrobotny w elementarnej grupie zawodów jest długotrwale bezrobotnym).

Tabela 6. Elementarne grupy zawodów, dla których wskaźnik długotrwałego bezrobocia był najwyższy w 2019 roku

Kod	Elementarne grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
1349	Kierownicy w instytucjach usług wyspecjalizowanych gdzie indziej niesklasyfikowani	100,00
2111	Fizycy i astronomowie	100,00
2163	Projektanci wzornictwa przemysłowego i odzieży	100,00
2166	Projektanci grafiki i multimediiów	100,00

2231	Położne bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	100,00
2320	Nauczyciele kształcenia zawodowego	100,00
2432	Specjaliści do spraw public relations	100,00
2622	Bibliotekoznawcy i specjaliści zarządzania informacją	100,00
2634	Psycholodzy i pokrewni	100,00
2651	Artyści plastycy	100,00
3132	Operatorzy urządzeń do spalania odpadów, uzdatniania wody i pokrewni	100,00
3211	Operatorzy aparatury medycznej	100,00
3230	Praktykujący niekonwencjonalne lub komplementarne metody terapii	100,00
3321	Agenci ubezpieczeniowi	100,00
3437	Tancerze	100,00
4132	Operatorzy wprowadzania danych	100,00
4223	Operatorzy centrali telefonicznych	100,00
4323	Pracownicy do spraw transportu	100,00
5211	Sprzedawcy na targowiskach i bazarach	100,00
6121	Hodowcy zwierząt gospodarskich i domowych	100,00
6330	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby	100,00
7113	Robotnicy obróbki kamienia	100,00
7116	Robotnicy budowy dróg	100,00
7117	Monterzy budownictwa wodnego	100,00
7119	Robotnicy robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	100,00
7124	Monterzy izolacji	100,00
7125	Szklarze	100,00
7127	Monterzy i konserwatorzy instalacji klimatyzacyjnych i chłodniczych	100,00
7314	Ceramicy i pokrewni	100,00
7421	Monterzy i serwisanci urządzeń elektronicznych	100,00
7532	Konstruktorzy i krojczowie odzieży	100,00
7535	Wyprawiacze skór, garbarze i pokrewni	100,00
7549	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani	100,00
8114	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów cementowych, kamiennych i pokrewni	100,00
8141	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych	100,00
8311	Maszyniści kolejowi i metra	100,00
8343	Maszyniści i operatorzy maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych i pokrewni	100,00
9111	Pomoce domowe i sprzątaczk	100,00
9211	Robotnicy wykonujący proste prace polowe	100,00
9311	Robotnicy wykonujący prace proste w kopalniach i kamieniołomach	100,00
9520	Uliczni sprzedawcy produktów (z wyłączeniem żywności o krótkim terminie przydatności do spożycia)	100,00
9621	Gońcy, bagażowi i pokrewni	100,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych tabelarycznych ze strony ftp.praca.gov.pl.

Powyższa tabela przedstawia zawody, w których wskaźnik długotrwałego bezrobocia osiągnął wartość maksymalną co oznacza, że każdy zarejestrowany bezrobotny w tej elementarnej grupie zawodów jest długotrwale bezrobotnym.

Wskaźnik płynności bezrobotnych (WPB) określa kierunek i natężenie ruchu bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów. Wielkość wskaźnika należy rozpatrywać w czterech przypadkach, które prezentujemy poniżej:

- WPB<1 – napływ przewyższa odpływ, co oznacza wzrost liczby bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów,
- WPB=1 – odpływ jest równy napływowi (oba niezerowe), przez co liczba bezrobotnych w grupie zawodów nie ulega zmianie,
- WPB>1 – odpływ przewyższa napływ, co oznacza spadek bezrobotnych w zawodzie,
- WPB=0 – napływ jest równy zero.

Tabela 7. Elementarne grupy zawodów, dla których wskaźnik płynności bezrobotnych był najwyższy w 2019 roku

Kod	Elementarne grupy zawodów	Wskaźnik płynności bezrobotnych
3321	Agenci ubezpieczeniowi	4,00
3513	Operatorzy sieci i systemów komputerowych	3,00
8114	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów cementowych, kamiennych i pokrewni	3,00
8121	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji i przetwórstwa metali	3,00
9111	Pomoce domowe i sprzątaczk	3,00
4211	Kasjerzy bankowi i pokrewni	2,33
5321	Pomocniczy personel medyczny	2,14
2113	Chemicy	2,00
2163	Projektanci wzornictwa przemysłowego i odzieży	2,00
2231	Położne bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	2,00
3214	Technicy medyczni i dentystyczni	2,00
3521	Operatorzy urządzeń do rejestracji i transmisji obrazu i dźwięku	2,00
4223	Operatorzy centrali telefonicznych	2,00
5245	Sprzedawcy w stacji paliw	2,00
5419	Pracownicy usług ochrony gdzie indziej niesklasyfikowani	2,00
7119	Robotnicy robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	2,00
7124	Monterzy izolacji	2,00
9211	Robotnicy wykonujący proste prace polowe	2,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych tabelarycznych ze strony ftp.praca.gov.pl.

W zawodzie agent ubezpieczeniowy odpływ bezrobotnych znacznie przewyższył napływ, co pokazuje, że liczba bezrobotnych w tej grupie zawodów znacznie zmalała.

Natomiast w pozostałych grupach zawodów również przyjmują wartość większą od 1 co świadczy o tym, że odpływ jest większy od napływu bezrobotnych.

Tabela 8. Elementarne grupy zawodów, dla których wskaźnik płynności bezrobotnych był najniższy w 2019 roku

Kod	Elementarne grupy zawodów	Wskaźnik płynności bezrobotnych
0310	Żołnierze szeregowi	0,00
1346	Kierownicy w instytucjach finansowych i ubezpieczeniowych	0,00
1439	Kierownicy do spraw innych typów usług gdzie indziej niesklasyfikowani	0,00
2212	Lekarze specjaliści (ze specjalizacją II stopnia lub tytułem specjalisty)	0,00
2320	Nauczyciele kształcenia zawodowego	0,00
2440	Specjaliści do spraw rynku nieruchomości	0,00
3133	Kontrolerzy (sterowniczy) procesów w przemyśle chemicznym	0,00
4214	Windykatorzy i pokrewni	0,00
4415	Pracownicy działów kadr	0,00
5151	Pracownicy obsługi technicznej biur, hoteli i innych obiektów	0,00
5212	Uliczni sprzedawcy żywności	0,00
5312	Asystenci nauczycieli	0,00
6340	Rybacy i zbieracze pracujący na własne potrzeby	0,00
7221	Kowale i operatorzy pras kuźniczych	0,00
8159	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów włókienniczych, futrzarskich i skórzanych gdzie indziej niesklasyfikowani	0,00
9129	Pozostali pracownicy zajmujący się sprzątaniem	0,00
9214	Robotnicy wykonujący prace proste w ogrodnictwie i sadownictwie	0,00

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych tabelarycznych ze strony ftp.praca.gov.pl.

Najniższe wartości (równe zero) wskaźnik płynności przyjmuje w zawodach: żołnierze szeregowi, kierownicy w instytucjach finansowych i ubezpieczeniowych, kierownicy do spraw innych typów usług gdzie indziej niesklasyfikowani, lekarze specjaliści (ze specjalizacją II stopnia lub tytułem specjalisty), nauczyciele kształcenia zawodowego, specjaliści do spraw rynku nieruchomości, kontrolerzy (sterowniczy) procesów w przemyśle chemicznym, windykatorzy i pokrewni, pracownicy działów kadr, pracownicy obsługi technicznej biur, hoteli i innych obiektów, uliczni sprzedawcy żywności, asystenci nauczycieli, rybacy i zbieracze pracujący na własne potrzeby, kowale i operatorzy pras

kuźniczych, operatorzy maszyn do produkcji wyrobów włókienniczych, futrzarskich i skórzanych gdzie indziej niesklasyfikowani, pozostali pracownicy zajmujący się sprzątaniami, robotnicy wykonujący prace proste w ogrodnictwie i sadownictwie. Natomiast nie zaobserwowano sytuacji, w której wskaźnik osiąga wartości większe od zera i mniejsze od 1 czyli przedstawiałby elementarne grupy zawodów, w których napływ przewyższa odpływ, co oznaczałoby wzrost liczby bezrobotnych.

2. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych stanowi najważniejszy element prowadzenia monitoringu. Od 2015 roku rankingi prezentowane są w informacjach sygnałnych (w ujęciu półrocznym) oraz w rocznych raportach z monitoringu (roczny okres sprawozdawczy).

Celem konstrukcji rankingów jest zidentyfikowanie elementarnych grup zawodów charakteryzujących się deficytem, równowagą bądź nadwyżką na rynku pracy. Przedstawienie rankingów zawodów deficytowych, zrównoważonych oraz nadwyżkowych, pozwoli dodatkowo na wskazanie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowej, a co za tym idzie, usprawnienia poradnictwa zawodowego.

Konstrukcja rankingu opiera się na zestawieniu popytowej i podażowej strony rynku pracy. Jako podażową stronę rynku pracy przyjęto liczbę bezrobotnych zarejestrowanych w urzędzie pracy. Natomiast popyt na rynku pracy określamy jako liczbę wolnych miejsc pracy. Biorąc pod uwagę, iż oferty pracy zgłaszane przez pracodawców do PUP stanowią jedynie część informacji o popytowej stronie rynku pracy, obecnie analizowane są również oferty pracy publikowane w internetowych serwisach rekrutacyjnych.

Zawody deficytowe to takie, na które istnieje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie. Oznacza to, że liczba ofert pracy jest wyższa niż liczba bezrobotnych. W monitoringu oprócz zawodów deficytowych przedstawiamy również zawody maksymalnie deficytowe czyli takie, w których liczba bezrobotnych jest równa zero.

Tabela 9. Ranking elementarnych grup zawodów deficytowych w 2019 roku

MAKSYMALNY DEFICYT				
Kod	Elementarna grupa zawodów	Liczba dostępnych ofert pracy	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
1219	Kierownicy do spraw obsługi biznesu i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	2	-	0,00
1211	Kierownicy do spraw finansowych	2	100,00	0,00
3353	Urzędnicy do spraw świadczeń społecznych	1	100,00	100,00
4414	Technicy archiwisci i pokrewni	1	100,00	100,00
2252	Lekarze weterynarii specjaliści	1	-	0,00
3118	Kreślarze	1	-	0,00
2514	Programiści aplikacji	1	100,00	100,00
9411	Pracownicy przygotowujący	1	50,00	50,00

	posiłki typu fast food			
3344	Sekretarze medyczni i pokrewni	0	100,00	100,00
2352	Nauczyciele szkół specjalnych	0	0,00	0,00
9612	Sortowacze odpadów	0	100,00	0,00

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych tabelarycznych ze strony ftp.praca.gov.pl.

Wśród zawodów maksymalnie deficytowych (liczba bezrobotnych w tych zawodach równa jest zero) wyróżniliśmy takie grupy elementarne jak: kierownicy do spraw obsługi biznesu i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani, kierownicy do spraw finansowych, urzędnicy do spraw świadczeń społecznych, technicy archiwiści i pokrewni, lekarze weterynarii specjaliści, kreślarze, programiści aplikacji, pracownicy przygotowujący posiłki typu fast food, sekretarze medyczni i pokrewni, nauczyciele szkół specjalnych, sortowacze odpadów.

Tabela 10. Ranking elementarnych grup zawodów deficytowych w 2019 roku

DEFICYT								
Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
2211	Lekarze bez specjalizacji, w trakcie specjalizacji lub ze specjalizacją I stopnia	0,83	3,42	0,24	0,00	1,14	-	0,00
7413	Monterzy linii elektrycznych	0,75	2,42	0,31	0,00	1,00	-	0,00
9122	Czyszciciele pojazdów	0,08	0,25	0,33		1,00	33,33	33,33
3322	Przedstawiciele handlowi	4,58	10,75	0,43	33,33	1,25	83,33	16,67
5249	Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	5,25	7,75	0,68	50,00	1,25	50,00	25,00
1324	Kierownicy do spraw logistyki i dziedzin pokrewnych	1,08	1,42	0,76	-	-	-	0,00
1420	Kierownicy w handlu detalicznym i hurtowym	2,42	2,92	0,83	33,33	1,00	-	0,00
2251	Lekarze weterynarii bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	0,92	1,08	0,85	-	1,33	100,00	100,00

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych tabelarycznych ze strony ftp.praca.gov.pl.

W 2019 roku w powiecie jasielskim zawodami, w których liczba ofert pracy znacznie przewyższała liczbę bezrobotnych byli: lekarze bez specjalizacji, w trakcie specjalizacji lub ze specjalizacją I stopnia, monterzy linii elektrycznych, czyszciciele pojazdów, przedstawiciele handlowi, pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani, kierownicy do

spraw logistyki i dziedzin pokrewnych, kierownicy w handlu detalicznym i hurtowym, lekarze weterynarii bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji.

Zawody nadwyżkowe to takie, na które istnieje na rynku pracy niższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie. Oznacza to, że liczba ofert pracy jest niższa niż liczba bezrobotnych. Podobnie jak w przypadku zawodów deficytowych również wśród zawodów nadwyżkowych wskazujemy te maksymalnie nadwyżkowe, w których liczba ofert pracy równa jest zero.

Tabela 11. Ranking elementarnych grup zawodów nadwyżkowych w 2019 roku

MAKSYMALNA NADWYŻKA		
Kod	Elementarna grupa zawodów	Liczba bezrobotnych
3142	Technicy rolnictwa i pokrewni	52
9613	Zamiatacze i pokrewni	15
6210	Robotnicy leśni i pokrewni	13
8156	Operatorzy maszyn do produkcji obuwia i pokrewni	9
8111	Górnicy podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż i pokrewni	9
8189	Operatorzy innych maszyn i urządzeń przetwórczych gdzie indziej niesklasyfikowani	7
7318	Rękodzielnicy wyrobów z tkanin, skóry i pokrewnych materiałów	7
7536	Obuwnicy i pokrewni	5
8211	Monterzy maszyn i urządzeń mechanicznych	5
2651	Artyści plastycy	4
5329	Pracownicy opieki osobistej w ochronie zdrowia i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	3

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych tabelarycznych ze strony ftp.praca.gov.pl.

Zawodami maksymalnie nadwyżkowymi, w których bezrobotnym najtrudniej jest znaleźć pracę ze względu na brak ofert pracy w tych zawodach są: uliczni sprzedawcy produktów (z wyłączeniem żywności o krótkim terminie przydatności do spożycia).

Tabela 12. Ranking elementarnych grup zawodów nadwyżkowych w 2019 roku

NADWYŻKA								
Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
9333	Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów	17,08	0,58	29,29	63,16	0,78	14,29	0,00
4311	Pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości	11,67	0,42	28,00	69,23	0,67	40,00	20,00

3251	Asystenci dentystyczni	11,00	0,42	26,40	72,73	0,93	100,00	60,00
2161	Architekci	4,25	0,17	25,50	60,00	0,80	50,00	50,00
7315	Formowacze wyrobów szklanych, krajacze i szlifierze szkła	29,75	2,42	12,31	63,64	0,91	0,00	0,00
3412	Pracownicy wsparcia rodziny, pomocy społecznej i pracy socjalnej	14,42	1,25	11,53	64,29	0,83	80,00	60,00
7223	Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	40,75	6,75	6,04	63,41	0,88	11,76	5,88
8141	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych	1,58	0,42	3,80	100,00	0,67	80,00	0,00
2144	Inżynierowie mechanicy	7,92	2,33	3,39	55,56	0,90	0,00	0,00

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych tabelarycznych ze strony <ftp.praca.gov.pl>.

Elementarne grupy zawodów, w których było najtrudniej znaleźć prace w 2019 roku to głównie: robotnicy pracujący przy przeładunku towarów, pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości, asystenci dentystyczni, architekci, formowacze wyrobów szklanych, krajacze i szlifierze szkła, pracownicy wsparcia rodziny, pomocy społecznej i pracy socjalnej, ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni, operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych, inżynierowie mechanicy.

Tabela 13. Grupy zawodów zrównoważonych w 2019 roku

RÓWNOWAGA						
Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
5246	Wydawcy posiłków	0,17	0,17	1,00	50,00	50,00
8121	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji i przetwórstwa metali	1,08	1,00	1,08	0,00	0,00

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych tabelarycznych ze strony <ftp.praca.gov.pl>.

Oprócz zawodów deficytowych i nadwyżkowych w rankingu identyfikujemy także zawody zrównoważone, które odznaczają się zbliżoną liczbą bezrobotnych i dostępnych ofert pracy w danym okresie sprawozdawczym. Jedynym takim zawodem w 2019 roku byli operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji i przetwórstwa metali.

3. Analiza umiejętności i uprawnień

Analiza umiejętności i uprawnień na rynku pracy to kolejny nowy element wykorzystany w monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Niniejsza analiza jest ściśle związana z zawodami, co pozwala na wskazanie niedopasowań w strukturze kwalifikacyjno – zawodowej. Zestawienie popytu i podaży na umiejętności i uprawnienia w podziale na wielkie grupy zawodów ma dać odpowiedź, czy cechy posiadane przez bezrobotnych w danych grupach zawodów są poszukiwane przez pracodawców w ofertach pracy. Jeśli większość umiejętności i uprawnień, które posiadają bezrobotni pokrywa się z tymi, które występują po popytowej stronie rynku pracy, to mamy wtedy do czynienia z równowagą w tym zakresie. Natomiast w sytuacji gdy umiejętności i uprawnienia poszukiwane przez pracodawców w ofertach pracy są zupełnie inne, niż te posiadane przez bezrobotnych w danej grupie zawodów, to należy wysnuć wniosek o niedopasowaniu struktury kwalifikacyjno – zawodowej na badanym rynku pracy.

Umiejętności określamy jako zdolność wykonywania odpowiedniej klasy zadań w ramach danego zawodu np. obsługa komputera. Natomiast uprawnieniem są dodatkowe kwalifikacje zawodowe zdobywane w drodze procesu certyfikacji, dodatkowych szkoleń, egzaminów lub często także po udowodnieniu przebycia wymaganej praktyki np. prawo jazdy kat. B.

Tabela 14 przedstawia umiejętności i uprawnienia według wielkich grup zawodów od strony podaźowej i popytowej. Strona podaźowa prezentuje uprawnienia najczęściej posiadane przez bezrobotnych, gdzie odsetek bezrobotnych liczymy jako iloraz stanu bezrobotnych z danym uprawnieniem w ramach wielkiej grupy zawodów do całkowitego stanu bezrobotnych w ramach wielkiej grupy zawodów. Strona popytowa przedstawia umiejętności i uprawnienia najczęściej wymagane przez pracodawców w ofertach pracy, natomiast odsetek ofert pracy obliczamy jako iloraz napływu ofert pracy, w których dana umiejętność lub uprawnienie jest wymagana do całkowitego napływu ofert pracy w ramach danej wielkiej grupy zawodów. Zgodnie z nową metodologią opracowywania monitoringu analizie poddawane są oferty pracy zamieszczane w PUP oraz te, które bezpośrednio trafiają na portale internetowe.

Tabela 14. Umiejętności i uprawnienia według wielkich grup zawodów w 2019 roku

Kod grupy zawodów	Wielka grupa zawodów	STRONA PODAŻOWA RYNKU PRACY		STRONA POPYTOWA RYNKU PRACY	
		Umiejętności posiadane przez bezrobotnych	Odsetek bezrobotnych (%)*	Umiejętności wymagane w ofertach pracy	Odsetek ofert pracy (%)**
2	SPECJALIŚCI	Czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,16	-	-
		Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	0,16	-	-
		Planowanie i organizacja pracy własnej	0,16	-	-
		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,16	-	-
		Wywieranie wpływu	0,16	-	-
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	Czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,13	-	-
		Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	0,13	-	-
		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,13	-	-
		Współpraca w zespole	0,13	-	-
		Wykonywanie obliczeń	0,13	-	-
4	PRACOWNICY BIUROWI	Wywieranie wpływu	1,38	-	-
		Komunikacja ustna/ komunikatywność	1,38	-	-
		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	1,38	-	-
		Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	0,69	-	-
		Czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,69	-	-
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,19	-	-
		Czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,10	-	-
		Komunikacja ustna/ komunikatywność	0,10	-	-

		Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	0,10	-	-
		Obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,10	-	-
7	ROBOTNICZY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	Czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,10	Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	0,71
		Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	0,10	Planowanie i organizacja pracy własnej	0,71
		Obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,10	Współpraca w zespole	0,71
		Planowanie i organizacja pracy własnej	0,10	-	-
		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,10	-	-

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych tabelarycznych ze strony ftp.praca.gov.pl.

Powyższe dane tabelaryczne przedstawiają jakie umiejętności są najczęściej przedstawiane w ofertach pracy w zależności od wielkich grup zawodów. Pojawiają się one po popytowej stronie rynku pracy co oznacza, że osoby posiadające tę umiejętność poszukiwali pracodawcy w ofertach pracy zamieszczanych w PUP i Internecie.

Uzupełnieniem analizy umiejętności i uprawnień w podziale na wielkie grupy zawodów jest zbadanie cech grupy osób bez zawodu. Grupę tą można scharakteryzować według posiadanego wykształcenia, czy też posiadanych umiejętności i uprawnień. W tabeli 15 zaprezentowano odsetek bezrobotnych z posiadanym wykształceniem, uprawnieniem lub umiejętnością w stosunku do ogółu bezrobotnych bez zawodu.

Tabela 15. Bezrobotni bez zawodu w 2019 roku

Wyszczególnienie	Bezrobotni ogółem	w tym bezrobotni bez zawodu	Odsetek bezrobotnych bez zawodu (%)*
Ogółem	4 912	687	13,99%
wg poziomu wykształcenia:			
gimnazjalne i poniżej	969	353	36,43%
zasadnicze zawodowe	1 515	42	2,77%
średnie ogólnokształcące	441	170	38,55%
policealne i średnie zawodowe	1 326	114	8,60%
wyższe	661	8	1,21%
wg typu ukończonej szkoły:			
zasadnicza szkoła zawodowa	7	2	28,57%
szkoła przysposabiająca do pracy	-	-	-
technikum	423	87	20,57%
liceum ogólnokształcące	378	136	35,98%

liceum profilowane	1	0	0,00%
technikum uzupełniające	8	0	0,00%
liceum uzupełniające	21	6	28,57%
szkoła policealna	135	7	5,19%
wyższa	512	8	1,56%
brak danych źródłowych	2 598	412	15,86%
zasadnicza szkoła zawodowa	829	29	3,50%

W 2019 roku zarejestrowanych było 4 912 osób bezrobotnych, w tym bez zawodu było 687 bezrobotnych, co stanowiło prawie 14% ogółu zarejestrowanych. Analizując bezrobotnych bez zawodu według poziomu wykształcenia, największy odsetek stanowiły osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym oraz gimnazjalnym i niższym. Natomiast według typu ukończonej szkoły najliczniejszą grupę bezrobotnych bez zawodu stanowiły kolejno osoby, które ukończyły liceum ogólnokształcące, liceum uzupełniające i zasadniczą szkołę zawodową.

4. Analiza rynku edukacyjnego

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych został także poszerzony o analizę rynku edukacyjnego opartego o liczbę uczniów ostatniego roku i absolwentów szkół. Poniższe zestawienie ma posłużyć w głównej mierze do określenia kierunków szkoleń dla bezrobotnych oraz korekty poziomu i struktury treści kształcenia zawodowego na poziomie ponadgimnazjalnym i wyższym.

4.1. Analiza absolwentów szkół ponadgimnazjalnych

Pierwszym etapem w analizie rynku edukacyjnego jest przedstawienie sytuacji absolwentów szkół ponadgimnazjalnych oraz szkół wyższych na rynku pracy. Celem tej analizy jest wskazanie w jakim stopniu kompetencje i wiedza uzyskane w trakcie nauki zabezpieczają absolwentów przed koniecznością długotrwałego pozostawania w rejestrach urzędów pracy jako osoby bezrobotne. Pozwoli to na konstruowanie wiążących wniosków dla systemu kształcenia ponadgimnazjalnego i wyższego. Na potrzeby analizy za bezrobotnego absolwenta uważa się osobę, która w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie czy innym dokumencie potwierdzającym ukończenie szkoły lub zaświadczeniu o ukończeniu kursu, pozostaje w rejestrze powiatowego urzędu pracy.

Natomiast miernikiem, który jest wykorzystywany do identyfikacji elementarnych grup zawodów/kierunków nauki i szkół, w których absolwenci mają trudności ze znalezieniem pracy jest wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów. Powyższy wskaźnik informuje, jaki odsetek absolwentów w elementarnej grupie zawodów/kierunku nauki/szkoły stanowią bezrobotni absolwenci. Miernik przyjmuje wartości od 0% (oznacza brak bezrobotnych wśród absolwentów według wybranej specyfikacji) do 100% (sytuacja, w której każdy absolwent w elementarnej grupie zawodów/kierunku nauki/szkoły jest zarejestrowany jako bezrobotny).

Tabela 16. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły w 2019 roku

Typ szkoły	Liczba absolwentów w roku szkolnym poprzedzającym rok sprawozdawczy		Liczba bezrobotnych absolwentów		Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%)	
	ogółem	posiadający tytuł zawodowy*	stan na koniec grudnia roku poprzedniego	stan na koniec maja roku sprawozdawczego	stan na koniec grudnia roku poprzedniego	stan na koniec maja roku sprawozdawczego
zasadnicza szkoła zawodowa	187	54	26	27	13,90%	14,44%
szkoła przysposabiająca do pracy	7	0	0	0	0,00%	0,00%
technikum	432	339	43	15	9,95%	3,47%

liceum ogólnokształcące	659	0	34	14	5,16%	2,12%
liceum profilowane	0	0	1	0	0,00%	0,00%
liceum uzupełniające	0	0	0	0	0,00%	0,00%
szkoła policealna	322	239	18	9	5,59%	2,80%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych tabelarycznych ze strony ftp.praca.gov.pl.

Wśród absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów, którzy ukończyli szkołę w roku szkolnym poprzedzającym rok sprawozdawczy, analizując sytuację po 6 i 11 miesiącach od jej ukończenia zauważamy, że według wskaźnika frakcji bezrobotnych absolwentów, najwięcej zarejestrowało się absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (stan na koniec grudnia roku poprzedzającego rok sprawozdawczy). Natomiast w końcu maja roku sprawozdawczego liczba bezrobotnych absolwentów zmniejszyła się wśród przedstawicieli wszystkich typów szkół z wyjątkiem tych, którzy ukończyli zasadnicze szkoły zawodowe. Największy spadek zanotowano w grupie absolwentów, którzy kończyli technikum.

W dalszej kolejności przedstawimy, z których szkół, zarówno zawodowych, średnich jak i wyższych, wywodzi się najwięcej absolwentów oraz jak kształtuje się dla nich wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów. Analizie poddani zostali absolwenci, którzy ukończyli szkołę w roku poprzedzającym rok sprawozdawczy, natomiast nie otrzymaliśmy danych dotyczących liczby absolwentów w roku sprawozdawczym.

Tabela 17. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według ostatnio ukończonej szkoły w 2019 roku

Nazwa szkoły	Liczba absolwentów w roku szkolnym poprzedzającym rok sprawozdawczy		Liczba bezrobotnych absolwentów		Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%)	
	ogółem	posiadający tytuł zawodowy*	koniec grudnia roku poprzedniego	koniec maja roku sprawozdawczego	koniec grudnia roku poprzedniego	koniec maja roku sprawozdawczego
BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 3 W JAŚLE	0	0	0	0	0,00%	0,00%
BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA IM. DRA JÓZEFA ALEKSIEWICZA W IWONICZU-ZDROJU	0	0	1	0	0,00%	0,00%
BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 1 W JAŚLE	51	21	20	17	39,22%	33,33%
BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 2 IM. GENERAŁA JÓZEFA HALLERA W JAŚLE	92	12	3	7	3,26%	7,61%
BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 5 W JAŚLE	44	21	0	0	0,00%	0,00%
BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 2 IM. KS. STANISŁAWA SZPETNARA W KROŚNIE	0	0	2	2	0,00%	0,00%

I LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. KRÓLA STANISŁAWA LESZCZYŃSKIEGO W JAŚLE	186	0	14	8	7,53%	4,30%
II LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. PPLK JÓZEFA MODRZEJEWSKIEGO W JAŚLE	124	0	0	0	0,00%	0,00%
IV LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI IM. JANA PAWŁA II	38	0	0	0	0,00%	0,00%
LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA DOROSŁYCH	0	0	1	0	0,00%	0,00%
LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA DOROSŁYCH "WSZECHNICA" W JAŚLE	22	0	1	1	4,55%	4,55%
LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA DOROSŁYCH "ŻAK" W JAŚLE	94	0	3	1	3,19%	1,06%
LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. MARIII SKŁODOWSKIEJ- CURIE W KOŁACZYCACH	107	0	6	2	5,61%	1,87%
LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA W NOWYM ŻMIGRODZIE	28	0	0	0	0,00%	0,00%
LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. ŚW. JANA Z DUKLI W DUKLI	0	0	0	1	0,00%	0,00%
LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE MISTRZOSTWA SPORTOWEGO W TRZCINICY	16	0	0	0	0,00%	0,00%
LICEUM PLASTYCZNE IM. TADEUSZA BRZOZOWSKIEGO W KROŚNIE	0	0	1	0	0,00%	0,00%
MEDYCZNA SZKOŁA POLICEALNA IM. PROF. RUDOLFA WEIGLA W JAŚLE	69	67	11	4	15,94%	5,80%
NIEPUBLICZNA SZKOŁA POLICEALNA W JAŚLE	3	3	0	0	0,00%	0,00%
POLICEALNA SZKOŁA CENTRUM NAUKI I BIZNESU "ŻAK" W JAŚLE	162	96	3	3	1,85%	1,85%
POLICEALNA SZKOŁA DETEKTYWÓW I PRACOWNIKÓW OCHRONY W RZESZOWIE	0	0	1	0	0,00%	0,00%
POLICEALNA SZKOŁA MEDYCZNA "ŻAK" W JAŚLE	0	0	0	0	0,00%	0,00%
POLICEALNA SZKOŁA MEDYCZNA "ŻAK" W KRAKOWIE	0	0	1	0	0,00%	0,00%
POLICEALNA SZKOŁA MEDYCZNO-SPOŁECZNA DLA DOROSŁYCH W JAŚLE	51	51	1	1	1,96%	1,96%

POLICEALNA SZKOŁA OPIEKI MEDYCZNEJ "ŻAK" W JAŚLE	20	17	1	0	5,00%	0,00%
POLICEALNA SZKOŁA ZAWODOWA "ŻAK" W JAŚLE	0	0	0	0	0,00%	0,00%
POLICEALNE STUDIUM ZAWODOWE "WSZECHNICA" W JAŚLE	17	5	0	1	0,00%	5,88%
RZEMIEŚLNICZA BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA IM. BŁ. KAROLINY KÓZKÓWNY W PILŹNIE	0	0	0	1	0,00%	0,00%
SPORTOWE LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE	0	0	4	1	0,00%	0,00%
SPORTOWE LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE W TRZCINICY	29	0	1	0	3,45%	0,00%
SPOŁECZNE LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE STO W JAŚLE	15	0	0	0	0,00%	0,00%
SZKOŁA SPECJALNA PRZYSPOSABIAJĄCA DO PRACY	7	0	0	0	0,00%	0,00%
TARNOWSKA AGENCJA ROZWOJU REGIONALNEGO S.A. WSZECHNICA EDUKACYJNA W TARNOWIE	0	0	1	1	0,00%	0,00%
TECHNIKUM	0	0	1	0	0,00%	0,00%
TECHNIKUM IM. DRA JÓZEFA ALEKSIEWICZA W IWONICZU-ZDROJU	0	0	1	0	0,00%	0,00%
TECHNIKUM IM. ROTMISTRZA WITOLDA PILECKIEGO W IWONICZU	0	0	2	0	0,00%	0,00%
TECHNIKUM NR 1	78	61	5	3	6,41%	3,85%
TECHNIKUM NR 2 IM. GENERAŁA JÓZEFA HALLERA	48	26	12	7	25,00%	14,58%
TECHNIKUM NR 2 W GORLICACH	0	0	0	1	0,00%	0,00%
TECHNIKUM NR 3	103	85	6	1	5,83%	0,97%
TECHNIKUM NR 4 Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI IM. JANA PAWŁA II	132	130	8	1	6,06%	0,76%
TECHNIKUM NR 5	45	31	1	1	2,22%	2,22%
TECHNIKUM NR 6	0	0	1	0	0,00%	0,00%
TECHNIKUM NR 7	0	0	0	1	0,00%	0,00%
TECHNIKUM TEB EDUKACJA	0	0	1	0	0,00%	0,00%
TECHNIKUM W BIECZU	0	0	1	0	0,00%	0,00%
TECHNIKUM W JEDLICZU	0	0	1	0	0,00%	0,00%

TECHNIKUM W TRZCINICY	26	6	3	0	11,54%	0,00%
V LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. JANA SZCZEPANIKA W KROŚNIE	0	0	1	1	0,00%	0,00%

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych tabelarycznych ze strony ftp.praca.gov.pl.

Największą liczbą absolwentów w roku poprzedzającym rok sprawozdawczy mogą pochwalić się licea ogólnokształcące (I Liceum Ogólnokształcące im. Króla Stanisława Leszczyńskiego w Jaśle – 186 absolwentów, Policealna Szkoła Centrum Nauki i Biznesu „Żak” w Jaśle – 162 absolwentów, II Liceum Ogólnokształcące im. PPŁK Józefa Modrzejewskiego w Jaśle – 124 absolwentów czy Liceum Ogólnokształcące im. Marii Skłodowskiej – Curie w Kołaczycach – 107 absolwentów). Zauważamy także pewną prawidłowość, że absolwenci LO nie trafiają zbyt często po ukończeniu szkoły do urzędu pracy, o czym świadczy wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów, który jest bardzo niski w porównaniu do liczby osób kończących ten poziom kształcenia. Na pewno wiąże się to z decyzją tych osób o podjęciu studiów wyższych głównie w trybie dziennym, co powoduje, że te osoby nie rejestrują się w urzędzie pracy. Znacznie gorzej wygląda sytuacja absolwentów, którzy ukończyli technikum bądź zasadniczą szkołę zawodową. W tym przypadku znacznie więcej osób rejestruje się w tut. Urzędzie pracy, o czym świadczą dane z grudnia roku poprzedzającego oraz z maja roku sprawozdawczego, kiedy to mierniki przybierają znacznie wyższe wartości. Dotyczy to głównie absolwentów takich szkół jak: Branżowa Szkoła I Stopnia Nr 1 w Jaśle, Technikum nr 2 im. Generała Józefa Hallera, Technikum w Trzcinicy czy Medyczna Szkoła Policealna im. Prof. Rudolfa Weigla w Jaśle.

Dalsza część analizy rynku edukacyjnego poświęcona zostanie interpretacji dotyczącej absolwentów, którzy po ukończeniu szkoły ponadgimnazjalnej i obronie tytułu zawodowego, posiadając konkretny zawód wchodzą na rynek pracy. Przyglądniemy się bliżej, jaki odsetek absolwentów w konkretnej elementarnej grupie zawodów rejestruje się w urzędzie pracy i jak długo pozostają bezrobotnymi. Badaniu poddani zostali jedynie absolwenci kończący szkołę w roku poprzedzającym rok sprawozdawczy.

Miernikami, które posłużą do określenia bezrobocia wśród absolwentów posiadających konkretny zawód, będzie już wcześniej wykorzystywany wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów oraz nowy miernik, którym jest wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród bezrobotnych. Wskaźnik ten informuje, jaki odsetek bezrobotnych w danej elementarnej grupie zawodów stanowią bezrobotni absolwenci. Przyjmuje wartości od 0% (oznacza brak absolwentów wśród bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów/kierunku kształcenia) do 100% (sytuacja, w której każdy bezrobotny

w opisywanej elementarnej grupie zawodów/kierunku kształcenia to bezrobotny absolwent). Wskaźnik może wskazywać na łatwość i szybkość znalezienia pracy wśród absolwentów w elementarnej grupie zawodów/kierunku kształcenia tj. w jakim stopniu zasilają grono bezrobotnych.

Tabela 18. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według elementarnej grupy zawodów w 2019 roku

Nazwa elementarnej grupy zawodów	Liczba absolwentów w roku szkolnym poprzedzającym rok sprawozdawczy		Liczba bezrobotnych absolwentów**		Liczba bezrobotnych		Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów		Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród bezrobotnych	
	ogółem	posiadający tytuł zawodowy*	koniec grudnia roku poprzedniego	koniec maja roku sprawozdawczego	koniec grudnia roku poprzedniego	koniec maja roku sprawozdawczego	koniec grudnia roku poprzedniego	koniec maja roku sprawozdawczego	stan na koniec grudnia roku poprzedniego	stan na koniec maja roku sprawozdawczego
Asystenci dentystyczni	18	18	1	1	8	9	5,56%	5,56%	12,50%	11,11%
Chemicy	0	0	0	0	3	2	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Dietetycy i żywieniowcy	0	0	0	0	20	24	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Dyżurni ruchu, manewrowi i pokrewni	0	0	0	0	1	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Elektromechanicy i elektromonterzy	0	0	0	0	5	4	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Elektrycy budowlani i pokrewni	0	0	0	0	0	2	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Formowacze wyrobów szklanych, krajacze i szlifierze szkła	0	0	0	0	1	1	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Fryzjerzy	11	11	4	1	35	29	36,36%	9,09%	11,43%	3,45%
Kelnerzy	7	7	1	0	6	8	14,29%	0,00%	16,67%	0,00%
Kierowcy samochodów ciężarowych	0	0	0	0	1	1	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Kierownicy do spraw innych typów usług gdzie indziej niesklasyfikowani	0	0	0	0	1	1	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Konsultanci i inni pracownicy biur podróży	17	17	1	0	6	7	5,88%	0,00%	16,67%	0,00%
Kosmetyczki i pokrewni	55	55	2	1	19	15	3,64%	1,82%	10,53%	6,67%
Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	0	0	0	0	4	1	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Księgowi	0	0	0	0	1	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Kucharze	0	0	1	0	32	33	0,00%	0,00%	3,13%	0,00%
Magazynierzy i pokrewni	0	0	0	0	1	1	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Malarze budowlani i pokrewni	0	0	0	0	1	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Maszyniści kotłów parowych i pokrewni	0	0	0	0	1	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Mechanicy pojazdów samochodowych	0	0	1	0	10	7	0,00%	0,00%	10,00%	0,00%
Mechanicy precyzyjni	0	0	0	0	1	1	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

Monterzy i serwisanci instalacji i urządzeń teleinformatycznych	0	0	0	0	1	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Nauczyciele szkół podstawowych	0	0	0	0	1	1	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Obuwnicy i pokrewni	0	0	0	0	0	1	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Ogrodnicy	0	0	0	0	1	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Operatorzy aparatury medycznej	11	11	1	0	4	6	9,09%	0,00%	25,00%	0,00%
Operatorzy innych maszyn i urządzeń przetwórczych gdzie indziej niesklasyfikowani	0	0	0	0	1	1	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych	0	0	0	0	2	2	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Operatorzy sieci i systemów komputerowych	0	0	0	0	2	1	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Operatorzy urządzeń teleinformatycznych	8	8	0		1		0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Operatorzy urządzeń telekomunikacyjnych	0	0	0	0	2	1	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Operatorzy wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych	0	0	0	0	1	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Piekarze, cukiernicy i pokrewni	0	0	1	1	9	8	0,00%	0,00%	11,11%	12,50%
Plastycy, dekoratorzy wnętrz i pokrewni	38	38	2	0	6	6	5,26%	0,00%	33,33%	0,00%
Pomocniczy personel medyczny	33	33	1	0	8	4	3,03%	0,00%	12,50%	0,00%
Posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy	0	0	0	0	2	3	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Pośrednicy usług biznesowych gdzie indziej niesklasyfikowani	18	18	2	0	3	2	11,11%	0,00%	66,67%	0,00%
Pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	6	6	0	0	18	22	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości	16	16	1	1	3	3	6,25%	6,25%	33,33%	33,33%
Pracownicy obsługi biurowej	0	0	0	0	6	7	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Pracownicy ochrony osób i mienia	5	5	0	0	3	4	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Pracownicy usług domowych	8	8	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Pracownicy wsparcia rodziny, pomocy społecznej i pracy socjalnej	0	0	0	0	8	6	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Praktykujący niekonwencjonalne lub komplementarne metody terapii	0	0	0	0	1	2	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Projektanci grafiki i multimediów	0	0	0	0	1	1	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

Ratownicy medyczni	0	0	0	0	6	5	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Recepcjoniści hotelowi	0	0	2	0	7	3	0,00%	0,00%	28,57%	0,00%
Robotnicy budowlani wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	0	0	1	0	4	6	0,00%	0,00%	25,00%	0,00%
Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej	0	0	0	0	2	1	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Specjaliści do spraw wychowania małego dziecka	0	0	0	0	1	1	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	0	0	0	0	3	2	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Spedytorzy i pokrewni	17	17	4	0	7	4	23,53%	0,00%	57,14%	0,00%
Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	36	36	5	0	26	19	13,89%	0,00%	19,23%	0,00%
Stolarze meblowi i pokrewni	0	0	0	0	1	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Szefowie kuchni i organizatorzy usług gastronomicznych	5	5	0	0	9	13	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Technicy budownictwa	18	18	1	1	15	12	5,56%	5,56%	6,67%	8,33%
Technicy elektroniki i pokrewni	11	11	0	0	1	3	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Technicy elektrycy	10	10	0	0	4	6	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Technicy farmaceutyczni	22	22	6	2	12	8	27,27%	9,09%	50,00%	25,00%
Technicy fizjoterapii i masażyści	11	11	2	0	12	10	18,18%	0,00%	16,67%	0,00%
Technicy górnictwa, metalurgii i pokrewni	0	0	0	0	1	2	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Technicy leśnictwa	0	0	0	0	2	1	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Technicy mechanicy	30	30	2	1	22	23	6,67%	3,33%	9,09%	4,35%
Technicy medyczni i dentystyczni	0	0	0	0	1	1	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Technicy nauk chemicznych, fizycznych i pokrewni	32	32	1	0	17	12	3,13%	0,00%	5,88%	0,00%
Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	44	44	4	0	26	21	9,09%	0,00%	15,38%	0,00%
Technicy rolnictwa i pokrewni	1	1	0	0	12	19	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Technicy technologii chemicznej i pokrewni	3	3	0	0	5	5	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Technicy technologii żywności	10	10	0	0	27	21	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

Technicy wsparcia informatycznego i technicznego	21	21	3	0	13	7	14,29%	0,00%	23,08%	0,00%
Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	0	0	0	0	1	1	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Właściciele sklepów	0	0	0	0	1	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Ślusarze i pokrewni	0	0	0	1	1	1	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%
Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	29	29	0	0	37	38	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Średni personel do spraw zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowany	6	6	0	0	10	7	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Średni personel ochrony środowiska, medycyny pracy i bhp	21	21	1	0	21	20	4,76%	0,00%	4,76%	0,00%
Średni personel w zakresie działalności artystycznej i kulturalnej gdzie indziej niesklasyfikowany	0	0	0	0	1	1	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Asystenci dentyści	18	18	1	1	8	9	5,56%	5,56%	12,50%	11,11%
Chemicy	0	0	0	0	3	2	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Dietetycy i żywioniowcy	0	0	0	0	20	24	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Dyżurni ruchu, manewrowi i pokrewni	0	0	0	0	1	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Elektromechanicy i elektromonterzy	0	0	0	0	5	4	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Elektrycy budowlani i pokrewni	0	0	0	0	0	2	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Formowacze wyrobów szklanych, krajacze i szlifierze szkła	0	0	0	0	1	1	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Fryzjerzy	11	11	4	1	35	29	36,36%	9,09%	11,43%	3,45%
Kelnerzy	7	7	1	0	6	8	14,29%	0,00%	16,67%	0,00%
Kierowcy samochodów ciężarowych	0	0	0	0	1	1	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Kierownicy do spraw innych typów usług gdzie indziej niesklasyfikowani	0	0	0	0	1	1	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Konsultanci i inni pracownicy biur podróży	17	17	1	0	6	7	5,88%	0,00%	16,67%	0,00%
Kosmetyczki i pokrewni	55	55	2	1	19	15	3,64%	1,82%	10,53%	6,67%
Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	0	0	0	0	4	1	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Księgowi	0	0	0	0	1	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Kucharze	0	0	1	0	32	33	0,00%	0,00%	3,13%	0,00%
Magazynierzy i pokrewni	0	0	0	0	1	1	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

Malarze budowlani i pokrewni	0	0	0	0	1	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Maszyniści kotłów parowych i pokrewni	0	0	0	0	1	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Mechanicy pojazdów samochodowych	0	0	1	0	10	7	0,00%	0,00%	10,00%	0,00%
Mechanicy precyzyjni	0	0	0	0	1	1	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Monterzy i serwisanci instalacji i urządzeń teleinformatycznych	0	0	0	0	1	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Nauczyciele szkół podstawowych	0	0	0	0	1	1	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Obuwnicy i pokrewni	0	0	0	0	0	1	0,00%	0,00%		0,00%
Ogrodnicy	0	0	0	0	1	0	0,00%	0,00%	0,00%	
Operatorzy aparatury medycznej	11	11	1	0	4	6	9,09%	0,00%	25,00%	0,00%
Operatorzy innych maszyn i urządzeń przetwórczych gdzie indziej niesklasyfikowani	0	0	0	0	1	1	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych	0	0	0	0	2	2	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Operatorzy sieci i systemów komputerowych	0	0	0	0	2	1	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Operatorzy urządzeń teleinformatycznych	8	8	0	0	1	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Operatorzy urządzeń telekomunikacyjnych	0	0	0	0	2	1	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Operatorzy wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych	0	0	0	0	1	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Piekarze, cukiernicy i pokrewni	0	0	1	1	9	8	0,00%	0,00%	11,11%	12,50%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych tabelarycznych ze strony ftp.praca.gov.pl.

Absolwenci posiadający zawód, którzy ukończyli szkołę w roku poprzedzającym rok sprawozdawczy, należeli do następujących grup zawodowych: kosmetyczki i pokrewni – 55 absolwentów, technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani – 44 absolwentów, plastycy dekoratorzy wnętrz i pokrewni – 38 absolwentów oraz sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) – 36 absolwentów. Obserwując strukturę zawodową uczniów, którzy ukończyli naukę w roku poprzedzającym rok sprawozdawczy w oparciu o wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów stwierdzić należy, że największy odsetek zarejestrowanych w PUP absolwentów na koniec grudnia roku poprzedzającego był w zawodach: fryzjerzy (36,36%), technicy farmaceutyczni (27,27%) oraz spedytorzy i pokrewni (23,53%). Wskaźnik ten jednak w maju roku sprawozdawczego w prawie 90% przypadków wykazywał tendencję spadkową, co oznacza odpływ absolwentów z urzędu

pracy. Natomiast patrząc przez pryzmat wskaźnika frakcji bezrobotnych absolwentów, wśród bezrobotnych, którzy zarejestrowani byli w urzędzie pracy w końcu roku poprzedzającego rok sprawozdawczy, to najwyższe wartości przyjmował w zawodach: pośrednicy usług biznesowych gdzie indziej niesklasyfikowani (66,67% bezrobotnych zarejestrowanych w tej grupie zawodowej stanowili absolwenci), spedytorzy i pokrewni (57,14%), technicy fizjoterapii i masażyści (50,00%).

Poszerzona analiza rynku edukacyjnego o badanie liczby uczniów ostatniego roku i absolwentów szkół, ma na celu właściwe określenie kierunków szkoleń dla bezrobotnych, a także ma pozwolić na dokonanie korekty poziomu i struktury treści kształcenia zawodowego na poziomie ponadgimnazjalnym i wyższym.

Podsumowanie

Podsumowując monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych przeprowadzony dla Powiatu jasielskiego za 2019 rok można stwierdzić, że pomimo nielicznych inwestycji w regionie i samym mieście Jaśle oraz nienajlepszej sytuacji w zakładach pracy, bezrobocie w powiecie w dalszym ciągu utrzymuje tendencję spadkową. Wielu bezrobotnym w dalszym ciągu trudno jest odnaleźć się na lokalnym rynku pracy z powodu posiadania kwalifikacji i umiejętności nie odpowiadających potrzebom rynku. Konieczne jest zatem aktywizowanie tych osób poprzez doskonalenie zawodowe polegające na zdobywaniu przez nie dodatkowych kwalifikacji i uprawnień.

Należy podkreślić fakt, że dane liczbowe ujęte w niniejszym opracowaniu nie oddają w pełni rzeczywistej skali zjawiska bezrobocia. Znaczna część osób bezrobotnych sklasyfikowana jest w zawodzie wyuczonym, a część w zawodzie wykonywanym. Duża grupa bezrobotnych może być sklasyfikowana w wielu zawodach, ale w momencie nabycia statusu osoby bezrobotnej są klasyfikowani pod jednym wybranym kodem zawodu. Duże zmiany zachodzące na rynku pracy powodują tym samym, że osoba, która posiada kilka zawodów może w danym okresie reprezentować zarówno zawód nadwyżkowy jak i deficytowy z tym, że tylko jeden z nich będzie uwzględniony w statystykach dotyczących rynku pracy.

Również nie wszystkie wolne miejsca pracy są zgłaszane przez pracodawców do urzędów pracy. Pracodawcy często decydują się na zatrudnienie osób polecanych, czy też samodzielnie poszukujących pracy. Do urzędu niejednokrotnie trafiają oferty pracy trudne do zrealizowania.

Mała liczba ofert pracy dla osób najlepiej wykształconych sprawia, że aby uzyskać zatrudnienie, często muszą wykonywać pracę na stanowiskach mało satysfakcjonujących tak pod względem finansowym, jak i prestiżowym. Osoby te jednak mają większe szanse na znalezienie pracy i ponoszą mniejsze ryzyko jej utraty, bowiem wysokie kwalifikacje zwiększają mobilność zawodową kandydatów.

Z obserwacji wynika, że na możliwość podjęcia zatrudnienia oprócz kwalifikacji zawodowych, niezwykle istotny wpływ mają indywidualne cechy bezrobotnego, przede wszystkim motywacja do podjęcia pracy, chęć uczenia się i podnoszenia kwalifikacji, umiejętność samodzielnego poszukiwania pracy, sumiennosc i rzetelnosc. Należy jednocześnie stwierdzić, iż zdarza się, że pracodawcy zgłaszając ofertę pracy stawiają potencjalnym kandydatom wymagania wyższe, niż te wynikające ze specyfiki danego stanowiska pracy.

Największe szanse na zatrudnienie mają osoby, które oprócz posiadania wymaganych przez pracodawcę kwalifikacji i uprawnień, spełniają jednocześnie trzy warunki: dobrze znają przynajmniej jeden język obcy, posiadają prawo jazdy – co sprawia, że są bardziej mobilni, dyspozycyjni i elastyczni oraz sprawnie obsługują komputer, co w dobie zaawansowanej komputeryzacji społeczeństwa jest warunkiem koniecznym. Znaczenie wymienionych umiejętności ze względu na ich uniwersalność sprawia, że oprócz posiadania odpowiednich kwalifikacji, są one przydatne na niemal każdym stanowisku pracy.

Spis tabel i wykresów

Wykres 1. Poziom bezrobocia w latach 2016 – 2019 – stan na dzień 31 grudnia danego roku.	6
Wykres 2. Stopa bezrobocia na dzień 31.12.2019 r.	6
Tabela 1. Struktura zawodowa bezrobotnych wg wielkich grup zawodowych – stan na koniec roku 2018 i 2019	7
Tabela 2. Napływ ofert pracy w powiecie jasielskim w 2019 roku według wielkich grup zawodów	8
Tabela 3. Struktura zawodowa bezrobotnych wg elementarnych grup zawodów – stan na koniec 2019 roku.....	9
Tabela 4. Napływ ofert pracy w powiecie jasielskim w 2019 roku według elementarnych grup zawodów	10
Tabela 5. Napływ osób bezrobotnych w powiecie jasielskim w 2019 roku według elementarnych grup zawodów	11
Tabela 6. Elementarne grupy zawodów, dla których wskaźnik długotrwałego bezrobocia był najwyższy w 2019 roku	12
Tabela 7. Elementarne grupy zawodów, dla których wskaźnik płynności bezrobotnych był najwyższy w 2019 roku	14
Tabela 8. Elementarne grupy zawodów, dla których wskaźnik płynności bezrobotnych był najniższy w 2019 roku	15
Tabela 9. Ranking elementarnych grup zawodów deficytowych w 2019 roku.....	17
Tabela 10. Ranking elementarnych grup zawodów deficytowych w 2019 roku.....	18
Tabela 11. Ranking elementarnych grup zawodów nadwyżkowych w 2019 roku.....	19
Tabela 12. Ranking elementarnych grup zawodów nadwyżkowych w 2019 roku.....	19
Tabela 13. Grupy zawodów zrównoważonych w 2019 roku.....	20
Tabela 14. Umiejętności i uprawnienia według wielkich grup zawodów w 2019 roku ...	22
Tabela 15. Bezrobotni bez zawodu w 2019 roku.....	25
Tabela 16. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły w 2019 roku	26
Tabela 17. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według ostatnio ukończonej szkoły w 2019 roku.....	26
Tabela 18. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według elementarnej grupy zawodów w 2019 roku.....	30